

## บทความวิทยานิพนธ์

# ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองบัวลำภู เขต 1

เพ็ญประภา โคตรบาล<sup>1</sup>  
ดร.มนตรี อดันตรักษ์<sup>2</sup>  
รศ.สุรชา อมรพันธุ์<sup>3</sup>

### บทคัดย่อ

ความรับผิดชอบในการเรียนเป็นสิ่งที่ส่งผลให้เกิดพัฒนาทางด้านการศึกษาและนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศชาติ ซึ่งมีตัวแปรหลายตัวที่มีผลต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน ในการวิจัยครั้งนี้จึงมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเชิงสาเหตุกับความรับผิดชอบในการเรียนและสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ระหว่างจิตลักษณะและปัจจัยทางสังคม กับความรับผิดชอบในการเรียน มีขั้นตอนการศึกษา คือ ขั้นแรกกำหนดสมมติฐานรูปแบบปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความรับผิดชอบในการเรียน ขั้นที่สองทดสอบความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์และปรับปรุงรูปแบบให้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 384 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่ม

<sup>1</sup> นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

<sup>2</sup> อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

<sup>3</sup> รองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน ได้แก่ ความอดทน โดยส่งผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และความมีวินัยในตนเอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง โดยส่งผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการมีวินัยในตนเองของนักเรียน ส่วนความมีวินัยในตนเองส่งผ่านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครู พรรณี ช.เจนจิต (2538 : 603) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครูเป็นการปฏิบัติของครูที่มีต่อนักเรียน การปฏิบัติของนักเรียนที่มีต่อครูทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

### ข้อเสนอแนะ

#### ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ควรมีการเปรียบเทียบการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีอื่นเช่น การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุด้วยวิธี PAL และตัวแปรบางตัวไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ควรมีการศึกษาสาเหตุของตัวแปรนั้นอีก ควรมีการสร้างรูปแบบการพัฒนาความรับผิดชอบในการเรียน และมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยเชิงสาเหตุเกี่ยวกับความรับผิดชอบในการเรียนเพิ่มเติมกับข้อมูลที่ได้โดยวิธีการในแบบสำรวจเพียงอย่างเดียว ควรศึกษาความรับผิดชอบในการเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ

#### เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. นนทบุรี : ไทรมเกล้า, 2544.

พรรณี ช.เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ดันอ้อแกรมมี, 2538.

วาริ ศิริเจริญ. "การทดลองใช้ชุดการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1," วารสารวิจัยสุนเทศ. 13(15) : 3 ; กันยายน, 2536.

ศรินันท์ วรรัตนกิจ. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีวิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์คานอนิคอล. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2545.